

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Zdenky Reisenauerovej v právnej veci navrhovateľa: **H.**, nar. X., štátny príslušník Čínskej ľudovej republiky, naposledy bytom v zahraničí Z., zastúpený Mgr. V.J., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Bratislava, Pivonková 6, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-364-19/PO-Ž/2008 zo dňa 10. júla 2008, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz 62/2008-15 zo dňa 9. septembra 2008 takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz 62/2008-15 zo dňa 9. septembra 2008 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. ČAS: MU-364-19/PO-Ž/2008 zo dňa 10. júla 2008, ktorým odporca podľa ustanovenia § 12 ods. 1 písm. a/ a ods. 3 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) zamietol žiadosť

navrhovateľa o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že v prípade navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu na území SR a rozhodnutie odporcu o zamietnutí žiadosti ako zjavne neopodstatnenej je vecne správne a v súlade so zákonom. Skutočností navrhovateľom uvádzané v priebehu celého azylového konania nasvedčujú podľa krajského súdu ekonomickým pohnútkam navrhovateľa a potvrdzujú záver, že v jeho prípade nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu podľa § 8, alebo 10, 13a a 13b zákona o azyle.

Krajský súd poukázal na to, že navrhovateľ žiadnym spôsobom individuálne neidentifikoval svoje konkrétne problémy v krajine pôvodu, pričom všeobecnú nepriaznivú ekonomickú situáciu v krajine pôvodu nie je možné považovať za niektorý z dôvodov pre možné udelenie azylu v zmysle zákona o azyle Ženevskej konvencie z roku 1951.

Krajský súd v dôvodoch napadnutého rozsudku poukázal na to, že udelenie azylu z humanitných dôvodov predstavuje nenárokový právny inštitút, pre ktorý neexistuje nárok žiadateľa voči správne orgánu, ktorého uplatnenia sa mohol domáhať. V tejto súvislosti uviedol, že samotné humanitné dôvody nie sú bližšie špecifikované v právnych predpisoch, a keďže ide o nenárokový, exaktne nevymedzený právny inštitút, je v medziach správnej úvahy odporcu, aké konkrétne dôvody bude za ne považovať v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, ako aj európskym a medzinárodným právom.

Krajský súd napokon poukázal na to, že vzhľadom k tomu, že navrhovateľova žiadosť o udelenie azylu bola odporcom zamietnutá ako zjavne neopodstatnená, v súlade s § 20 ods. 4 zákona o azyle odporca nerozhodol o prekážke administratívneho vyhostenia navrhovateľa podľa zákona o pobyte cudzincov.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom namietal, že krajský súd ani odporca neprihliadli na vážnosť politickej situácie v krajine pôvodu. Zdôraznil, že nesúhlasí s vládnucim režimom Komunistickej strany v Číne, ktorá má v krajine absolútnu moc, vládne autoritatívne a hrubým porušovaním ľudských práv, ktoré má znaky prenasledovania v súlade s medzinárodnými dohovormi o ľudských právach zasahuje do súkromia a základných slobôd bežných obyvateľov.

Navrhovateľ v súvislosti s vyhodnotením jeho žiadosti ako zjavne neopodstatnenej, uviedol že takmer u každého žiadateľa sú ekonomické dôvody v istom pomere dôvodom na opustenie krajiny, ale odporcoví vyčítali, že sa zameriaval iba na tento fakt a neskúmal situáciu v krajine pôvodu žiadateľa pri dodržiavaní ľudských práv. V tejto súvislosti poukázal na správu Úradu pre demokraciu, ľudské práva a prácu MZV USA z 11.3.2007, správu UK Home Office z júna 2008 ohľadom dodržiavania ľudských práv v Číne ako aj článok z 11. júna 2006 uverejnený v New York Times o zaobchádzaní s navrátilcami do Číny.

Navrhovateľ vyjadril obavy, že v prípade návratu do krajiny pôvodu mu hrozí obmedzenie osobnej slobody, nakoľko bude pravdepodobne umiestnený v tábore na prevýchovu a vystavený krutému a neľudskému zaobchádzaniu a trestaniu. Na základe uvedeného navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že navrhol rozhodnutie odporcu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že pri posudzovaní žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu postupoval podľa „Kritérií a postupov pre udeľovanie štatútu utečenca“ (vydaných v januári 1992 v Ženeve Úradom Vysokého komisára OSN pre utečencov), pričom zdôraznil, že podľa bodu 80 uvedených kritérií „mať iné politické názory než vláda“ ešte nie je samo o sebe dostatočným motívom pre prijatie žiadosti o priznanie štatútu utečenca a žiadateľ teda musí preukázať, že má dôvod sa obávať prenasledovania za svoje politické názory, ktoré nie sú tolerované vládnuucim režimom. Z posúdení jeho výpovede je podľa odporcu zrejmé, že v krajine pôvodu nevyvíjal žiadnu činnosť, pre ktorú by mu hrozila perzekúcia zo strany štátnych orgánov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16. decembra 2008 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 12 ods. 1 písm. a/ zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle (účinného od 1.1.2008) ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú, ak žiadateľ odôvodňuje svoju žiadosť o udelenie azylu inými skutočnosťami alebo dôvodmi, ako tými, ktoré sú uvedené v § 8, 10, 13a alebo § 13b.

Ministerstvo rozhodne podľa odsekov 1 a 2 do 60 dní od začatia konania; po uplynutí tejto lehoty žiadosť o udelenie azylu nemôže byť zamietnutá ako zjavne neopodstatnená. ministerstvo žiadosť o udelenie azylu zamietne ako zjavne neopodstatnenú, ak o udelenie azylu požiada žiadateľ, ktorý zakladá svoju žiadosť na iných dôvodoch ako v § 8, 10, 13a alebo § 13b, najmä na dôvodoch, ako je hľadanie zamestnania alebo lepších životných podmienok (ods. 3).

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i/, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; ak ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu, nepredlí doplnkovú ochranu alebo zruší doplnkovú ochranu, okrem zrušenia doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. d/, vo výroku rozhodnutia tiež uvedie, či existuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenej podľa § 12 ods. 1 písm. a/ zákona o azyle, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o zamietnutí žiadosti ako zjavne neopodstatnenej skutočnosťou, že navrhovateľ nespĺnil zákonom stanovené podmienky pre udelenie azylu a zakladá svoju žiadosť na dôvodoch ekonomických, ktoré sú nedostatočné pre udelenie azylu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (Správa Human Rights Watch za rok 2006, správa úradu pre demokraciu, ľudské práva a prácu MZV USA z marca 2007, súhrnná teritoriálna informácia o Číne vydaná MZV ČR z 30.4.2007, správa o krajine MV VB z októbra 2004) z ktorých stručne popísal spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu.

Z obsahu administratívneho spisu odporcu vyplynulo, že navrhovateľ nielen že nepredložil žiaden dôkaz preukazujúci jeho prenasledovanie v krajine pôvodu, ale takéto okolnosti počas výsluchu ani netvrdil.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 26.6.2008 navrhovateľ uviedol, že dôvodom jeho žiadosti o azyl je nepriaznivá ekonomická situácia v Číne, zapríčinená nedostatkom pracovných príležitostí a nízkymi mzdami. Uviedol, že síce mal trvalé zamestnanie, avšak zo svojho platu nemohol užiť seba ani rodičov. Preto sa rozhodol, že krajinu opustí a vycestuje za prácou do Talianska. Prevádzačmi bol oklamaný a vyložený na Slovensku, počas zaistenia v ÚPZ Sečovce sa rozhodol požiadať o azyl.

Na otázku, či okrem ekonomických dôvodov mal nejaké iné dôvody na odchod z Číny navrhovateľ uviedol, toto bol jeho jediný dôvod, ak by v Číne dobre zarobil, nemal by dôvod z krajiny odchádzať. Na otázku či mal nejaké problémy s políciou, armádou alebo inými štátnymi orgánmi, uviedol, že nikdy s nimi nemal žiadne problémy. Na záver uviedol, že do Číny sa nechce vrátiť, pretože by žil v chudobe a nemohol by podporiť svoju rodinu.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporca aj súd prvého stupňa vychádzali, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny záver o tom, že navrhovateľka zakladá svoju žiadosť na iných dôvodoch ako v § 8, 10, 13a alebo § 13b, najmä na dôvodoch, ako je hľadanie zamestnania alebo lepších životných podmienok. Preto, ak krajský súd rozhodnutie v napadnutej časti týkajúce sa zamietnutí žiadosti navrhovateľky ako zjavne neopodstatnenej, rozhodnutie ako vecne správne potvrdil, bolo potrebné s jeho právnym názorom súhlasiť.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že odporca náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle. Odvolací súd v podrobnostiach na tento správny záver odkazuje, pričom považuje za dôležité zdôrazniť, že navrhovateľ v priebehu administratívneho konania žiadnym spôsobom individuálne neidentifikoval svoje konkrétne problémy v súvislosti s politickými dôvodmi, na ktoré sa odvoláva až v odvolaní proti rozsudku krajského súdu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ sa navrhovateľ domnieval, že spĺňa podmienky pre udelenie azylu aj z ďalšieho dôvodu, mal túto svoju domnienku uviesť už v priebehu správneho konania. Vzhľadom k tomu, že sa tak nestalo, nemohol krajský súd a rovnako ani Najvyšší súd Slovenskej republiky k týmto tvrdeniam nijako prihliadnuť. Z ustanovenia § 250i ods. 1 OSP totiž vyplýva, že pri preskúvaní rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase napadnutého rozhodnutia.

Rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenej, preto odvolací súd ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 16. decembra 2008

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová

JUDr. Igor Belko, v. r.

predseda senátu